

Ud af historiens hængedynd godt på vej mod nye mål

af Morten Nielsen, Arkibas ApS

Den 1. januar 2008 lanceredes kommunelicensen, der betød, at alle arkiver i en kommune kunne benytte sig af ARKIBAS 4 til en fordelagtig pris. Siden har arkiverne i over halvdelen af landets kommuner tegnet en sådan licens, og flere er på vej. Disse kommuner omfatter ialt ca. 500 arkiver, hvoraf de knap 400 i skrivende stund er aktive brugere af ARKIBAS 4.

Med den voldsomme eksplosion i antallet af ARKIBAS 4-arkiver har også mængden af data, der er gemt på driftserverne i Kolding, nået et betragteligt omfang. Således var der ultimo oktober 450.660 billeder og 1.364.198 registreringer i ARKIBAS 4, og datamængden vil selvsagt vokse betydeligt fremover, når først alle de mange nye arkiver, der er koblet på ARKIBAS 4, for alvor kommer i gang med at registrere deres arkivalier.

Dermed er en af de vigtigste forudsætninger for www.arkibas.dk, den offentlige søgeside, til stede, nemlig en betragtelig datamængde, som landets borgere vil kunne søge i til sin tid. Forskellige forhold har de seneste par år gjort det umuligt at danne et forum, der favnede bredt, hvad angår forskellige typer af arkiver, og som skulle være fødestedet for en definition af krav og ønsker til www.arkibas.dk. Men i tiden efter sommerferien begyndte samarbejdssolen at skinne over ARKIBAS-land, og den 23. oktober mødtes en række ARKIBAS 4-brugere i Andkærhus og stiftede en ARKIBAS-brugergruppe.

Mødet blev afholdt i en meget positiv ånd, og alle var uanset ståsted og tilhørsforhold enige om de fælles mål: et nyt og bedre ARKIBAS og www.arkibas.dk. Der blev nedsat fem arbejdsgrupper, og planen er, at disse arbejdsgrupper på et møde i brugergruppen d. 7. januar 2010 skal præsentere sine foreløbige resultater. Det arbejde, som er startet op i efteråret 2009, skal munde ud i en ansøgning om midler til videreudvikling af ARKIBAS og udvikling af www.arkibas.dk. I forbindelse med dette arbejde vil der blive afholdt en række regionale møder i starten af 2010, hvor vi vil præsentere vore foreløbige tanker omkring disse projekter og samtidig tage imod input fra de arkiver, der er repræsenteret på disse møder. Alle ARKIBAS-brugere er selvsagt velkomne!

Arbejdet med ARKIBAS har hidtil været udført af ad hoc-grupper, f.eks. ved test af ny version og udvikling af standard for lokale stedkoder. Disse grupper og den kreds

af ARKIBAS-brugere, de omfatter, vil der også være god brug for fremover. Selskabet bag ARKIBAS har til hensigt at trække på alle gode kræfter, hvor vi kan finde dem.

Som med et hvilket som helst andet edb-program, så bliver ARKIBAS aldrig færdig, men skal hele tiden udvikles og præges af brugernes krav og ønsker. Vi arbejder ihærdigt på at få afsluttet den nuværende version af ARKIBAS med den hidtidige udvikler og bringe en anden aktør på banen; det vil være ønskeligt, om vi kunne få sat udviklingen af ARKIBAS på højhastighedsskiner.

Netop videreudvikling af ARKIBAS er en anden vigtig forudsætning for www.arkibas.dk, idet det jo er via programmet ARKIBAS, der skal indsamles de data, som senere skal stilles til rådighed på www.arkibas.dk. En af de fem arbejdsgrupper har netop som opgave at opstille krav og ønsker til en kommende ny version af ARKIBAS med fokus på funktionalitet, der kunne være ønskelig i forbindelse med www.arkibas.dk, f.eks. muligheden for at uploade levende billeder og lydoptagelser. For at markere, at næste generation af ARKIBAS ikke blot bliver version 4 med udvidet funktionalitet, så har vi valgt at kalde den næste ARKIBAS for ARKIBAS 5.

Klargøring af data til visning på www.arkibas.dk er et andet vigtigt punkt, som nu skal forsøges afdækket i en af brugergruppens arbejdsgrupper. Der er forhold især omkring rettigheder til billeder, der skal være styr på, inden kulturministeren klipper den røde snor til www.arkibas.dk over, ligesom der skal udarbejdes vejledninger om de overvejelser og de tanker, man som arkiv skal gøre sig, når man skal vurdere, hvilke af sine arkivalier der skal være offentlig adgang til.

ARKIBAS-brugerne har i lang tid skreget på standarder. De er nu på vej, i første omgang for billedregistreringer og henvisninger; et vigtigt og forsømt emne, der nu endelig bliver taget hul på.

Som aflastning for og sparringspartnere til den i forvejen overbebyrdede direktør for ARKIBAS-selskab har bestyrelsen for dette på ad hoc-basis "ansat" Kasper Hovgaard og Jens Erik Starup. Kasper har været tilknyttet Odense Stadsarkiv i forbindelse med projektet "Fynske Billeder". Jens kan trække på erfaring fra mange års arbejde med lokalhistorie, senest som leder af arkivet i Grindsted, og han har også et bredt it-kendskab fra sin aktive erhvervsperiode. Begge er involveret i det store arbejde på flere niveauer, og vi er i ARKIBAS-selskabet glade for at kunne trække på deres input.

Vi må erkende, at vi bliver nødt til at lancere www.arkibas.dk i flere tempi; vi har ikke tid til at vente på, at www.arkibas.dk kan alt det, vi gerne vil; derfor tager vi ét skridt ad gangen og åbner op, efterhånden som vi bliver klar. Men det haster med at kunne trykke på startknappen, for arkiverne tripper for at kunne vise deres data, og det er vel egentlig også det, hele arkivarbejdet handler om: formidling.

Der er mange gode ideer og store armbevægelser, og jeg er sikker på, at vi i løbet af 2010 vil nå rigtig langt; med dannelsen af brugergruppen er der støbt et godt fundament til bygning af ARKIBAS-huset.

En markant, jysk arkivar opfandt i forbindelse med bestræbelserne på at få dannet en brugergruppe udtrykket ”ud af historiens hængedynd”, og ved at koble ”godt på vej mod nye mål” på denne herlige aforisme er jeg sikker på, at vi har en overskrift, der afspejler viljen til og ønsket om handling.

Den nye Arkibas-brugergruppe samlet til det første møde d. 23. oktober 2009. Bagerst fra venstre: Niels Winther Christensen (Skovlund Sognearkiv), Marianne Rimmen Raasted (Faxe Lokalhistoriske Arkiv), Karin Conradsen (Vejle Byhistoriske Arkiv og Stadsarkiv), Morten Nielsen (Arkibas ApS), Lis Thavlov (Silkeborg Lokalhistoriske Arkiv), Henning Sørensen (Dragør Lokalarkiv), Tina Knudsen Jensen (Randers Lokalhistoriske Arkiv) og Dorthe Søborg Skriver (Lokalarkivet for Thyborøn-Harboøre). Forrest fra venstre: Karsten Madsen (Ansager Lokalhistoriske Arkiv) og Kasper Hovgaard (konsulent)